

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

SERIES 3: 53 - GOOD JUDGMENT AND BAD JUDGMENTALISM OU ISRAEL/BEIT KNESSET HANASI - SUMMER 2026

A] THE PROHIBITION - NOT TO JUDGE OTHERS

1. הלל אומר ואל תאמן בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו.

משנה מסכת אבות פרק ב משנה ד

We may not make value judgments¹ of other people until we have been in their place, with all its complex factors². Since we cannot ever fully appreciate all that contributes to the reality of that person, we may never judge them.³

2. ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו – אם ראית חברך שזא לידי נסיון ונכשל, אל תדינו לחוצה עד שתגיע לידי נסיון כמותו ותנלל.

ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ב משנה ד

The Rav MiBartenura explains that no one should blame another person for failing in a life test, until they have experienced the same test and succeeded.

3. ... אל יאמר 'אם הייתי ממלא מקומו לא הייתי עושה דבר רע מכל אשר הוא עושה לרוע!' לפי שאינך יודע, וכמוך כמוהו צווא' בני אדם. ואולי המעלה הביא מטה גם אותך. אז כשתגיע למקומו ולמעלתו ותעציר על מדותיך, יהיה לך רשות להכריח אחר מדותיו.

פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב משנה ד

Rabbeinu Yona explains that we judge others in the arrogant belief that we are not like them, and that we would succeed where they have failed. Really, we are just like them and like others who fail. Only when we have been in their situation and succeeded, can we have any real perspective on the issue.

4. ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. כלומר שאם ראית שזא דבר עזירה לידו לסיבת ההגנה שהציאתו לכך ופרטת שקראתו, אל תדין אותו לכך חוצה. כלומר – להחזיקו צ'רשע גמור'. שלפעמים אין אפטרופוס לעצירה, ושמה אף אתה אלו בא לידך כך לא היית שולט בעצמך, ואין הכל יכולים לעמוד בנסיון. וכמ"ש צפ"ש חלק (ק) אי הוה צהריא דרא הוה נקיעת שיפולח דגלימך ורהיטת צתרא! וא"כ לא תדין את חברך עד שתגיע למקומו דהיינו לאותו נסיון בעצמו ונללת הימנו. וכ"ש אם אירע לו זה מלד האונס אפילו שיהיה הענין מהדברים שהיה ראוי ליהרג ואל יעצור. וקט' רבותי פי' לי 'ואל תדין את חבירך כו'" – שאם ראית אדם נכרי צעירך ואתה רואהו מסולסל ומתהדר ומתרחק צמדות חשבות. אל תעמד דין צעמך לדונו אללך כמוחזק צחותם הדברים עד שתגיע למקומו שהוא דר צו, ותראה הנכונותיו צמקומו אם מסכימות לכך, ואז תוכל לדונו כן. וכמה פחותים והדיעות מראים טלפיהם צמקם אחר, ומתחסדים ומתרחים כמו שאינו!

בית הבחירה (מאירי) מסכת אבות פרק ב

The Meiri writes that one can never blame or judge another person for failing in a religious challenge since 'ein apotropus le'aveira' - one often cannot rely on inner strength in the struggle against sin - and others may have done worse in the same situation. He extends this even of cases of 'ones' where a person should have chosen to die rather than sin (such as with forced conversions to Christianity), but succumbed to pressure and converted.⁴

• Fundamentally, the Mishna is pointing out the hypocrisy of judging others. Not only is it unacceptable to judge others for their choices when one cannot understand fully the context of their life, but those who make such judgments usually ignore their own misconduct and bad choices, which they certainly would not wish to be judged for!

1. As to whether the preferred spelling is 'judgement' or 'judgment' see <https://www.washingtonpost.com/news/volokh-conspiracy/wp/2017/08/16/judgment-or-judgement/>

2. As the Native America proverb (lehavdil) states: 'Never judge another until man until you have walked a mile in his moccasins'.

3. This links with the previous shiur since the Torah mitzvot breached in judging others are Ahavat Re'im and Lo Tisna. Ahavat Re'im requires that we do not treat others how we would not wish to be treated, and no one likes being judged. Lo Tisna requires us never to reject another Jew, which is the usual consequence of judging them.

4. The Meiri's final 'drush' explanation is also inciteful. Do not judge others to be refined, as they would make you believe, until you have come to their 'place' - ie seen how they really behave when no one is watching and they let down their guard.

5. ואל תדין את יוחנן כהן גדול לרשע בזה, עד שתגיע למקומו ותבין עניינו. כי אולי אם היית בימיו היית פורש כמוהו

פירוש ספורנו על אבות פרק ב משנה ד

The Sefero brings the case of Yochanan Cohen Gadol, who become a Sadducee in his old age after a life of Avodat Hashem. No one can judge him for his decision, even though it was unquestionably a terrible choice.

6. ואמרו במדרש (ויקרא רבה פרשה יב ה ד"ה א"ר יודן) 'אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו'. שכן מצינו בירבעם, בשעה שבנה שלמה בית המקדש והשלימו, הניח מפתחותיו תחת מראשותיו כדי להשכים למחרתו ולהקדים ולהקריב תמיד של שחר עם עמוד השחר. מה עשתה בת פרעה? הכניסה לו על מטתו כמין רקים של נחשת, ומזלות וכוכבים מצוירים בו על גבי מטתו כדי להטעותו וליהנות מגופו של אותו צדיק. ועברו עליו ארבעה שעות ביום שלא עמד ולא קרב תמיד של שחר. מה עשה ירבעם? קבץ שבט אפרים שהוא משבטו והשכים לפתחו של שלמה להרשיעו על זאת. יצתה בת קול ואמרה לו 'רשע! אתה עתיד לבטל כמה תמידין ומוספין במזיד, ואתה מחייבו על השוגג!!' וזהו שאמר הכתוב (הושע יג:א) **כְּדַבֵּר אֶפְרַיִם רִלְתָּ - כְּשִׁנְתָּ אֶפְרַיִם וַיִּגְדַּע עַל הַתְּמִיד שֶׁשָּׁהָה לְהַקְרִיב (שם) נִשְׁאָה הוּא בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּאָּשֶׁם בְּבַעַל וַיִּמָּת.** יצתה בת קול ואמרה לו, עדיין אתה עתיד להיות נשיא בישראל ותעמיד שני עגלים, אחד בדרך ואחד בבית אל, כדי שלא יעלו ישראל לרגל ויעבדו שם עבודה זרה באמצע הדרך. ותאשים העם בבעל, וימותו באותו עון. כי מפני אותו עון גלה ישראל, והקב"ה עתיד להחזירם ולהחיותם!

מגן אבות לרשב"ץ על אבות פרק ב

Many of the commentators quote the Midrash about Bat Paro causing Shlomo to oversleep and miss the deadline to bring the korban tamid. Yeravam judged him harshly for this at the time, yet went on himself to cause mass destruction to the Jewish people, and the total loss of all their korbanot!

7. יד. ... כי כשאדם יושב לדבר בחברו זה בחינת ראש השנה, שהוא יומא דדינא, שהוא יושב ודן את חברו. וצריך לזהר מזה מאד ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפט את חברו, כי המשפט לאלקים הוא (דברים א). כי רק הוא יתברך לבדו ראוי לשפט את האדם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ב): אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו כי אם השם יתברך, שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו (בראשית רבה, וצא, פרשת סח, הובא בפירוש"י)

ליקוטי מוהר"ן תניינא, תורה א

Rav Nachman of Breslov explains why we cannot ever judge others. Since we stand outside them, observing them, we can never be in their 'place'.⁵ Only God, who is the 'makom' of all things, can simultaneously be the observer and the observed. As such, only God may judge us.

8. עד כדי כך שלא ימצא את עצמו כלל נפרד מהאיש הזה שרוצה לדון, וכאילו דן את עצמו. וזהו 'עד שתגיע למקומו' ותרגיש עצמך כי אתה הוא הנידון, ואתה יושב במקומו על ספסל הנאשמים

רב חרל"פ, מירוס ב פרק ב, ד

Rav Charlap understands that you may not judge another until you are so connected with them as to feel that you are actually the one being judged⁶.

B] THE MITZVA - TO JUDGE OTHERS!

B1] JUDGING IN COURT AND IN LIFE

9. לֹא-תַעֲשֶׂוּ עוֹלָם בַּמִּשְׁפָּט לֹא-תֵשֵׂא פְּנֵי-דָל וְלֹא תִהְדָּר פְּנֵי גָדוֹל בַּצֹּדֵק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ:

ויקרא יט:טו

The context of this verse is the direction to a judge to act fairly in judging a trial. Nevertheless, there seems to be a clear distinction between the first and last parts of the verse. It begins with a courtroom scenario, yet ends talking about one's 'friend'. Does one have friends in court?

5. In the world of quantum physics, one of the more bizarre premises is that by the very act of watching, the observer changes the reality itself.

6. The story is told of Rabbi DovBer of Lubavitch. Once, while receiving people in yechidus (private audience), Rabbi DovBer suddenly stopped the yechidus, locked his door, and refused to see anyone for many hours. Chassidim outside his door heard their Rebbe weeping and praying. Following this incident, the Rebbe was so weakened that he was confined to his bed for several days. Later, one of the elder chassidim dared to ask the Rebbe what had occurred. Rabbi DovBer explained: "When a person seeks my assistance in curing his spiritual ills, I must first find the same failing - be it in the most subtle of forms - within my own self. For it is not possible for me to help him unless I myself have already experienced the same problem and undergone the same process of self-refinement. On that day, someone came to me with a problem. I was horrified to hear to what depths he had fallen, G-d forbid. Try as I might, I could not find within myself anything even remotely resembling what he told me. But Divine Providence had sent this man to me, so I knew that somewhere, somehow, there was something in me that could relate to his situation. The thought shook me to the very core of my soul and moved me to repent and return to G-d from the depths of my heart." - see https://www.chabad.org/library/article_cdo/aid/45905/jewish/Your-Fellows-Place.htm

10. בצדק תשפוט עמיתך - כמשמעו. ד"א הוי דן את חבירך לכף זכות (סנהדרין לז).

רש"י שם

Rashi gives two explanations - the literal meaning concerning the judge and a second meaning that one must judge one's friend favorably. Rashi felt that the first pshat was insufficient, probably due to the word 'amitecha'.

11. ת"ר בצדק תשפוט עמיתך - שלא יהא אחד יושב ואחד עומד, אחד מדבר כל צרכו ואחד אומר לו קצר דברך. ד"א בצדק תשפוט עמיתך - הוי דן את חבירך לכף זכות. תני רב יוסף בצדק תשפוט עמיתך - עם שאתך בתורה ובמצות השתדל לדונו יפה.

שבעות ל.

Rashi's source is the Gemara in Shevuot. Note that 'amitecha' includes those who are 'with us in Torah and mitzvot'.

12. רב אחא בריה דרב איקא אמר - מדאורייתא חד נמי כשר שנאמר בצדק תשפוט עמיתך, אלא משום יושבי קרנות. אטו בתלתא מי לא הוו יושבי קרנות! אי אפשר דלית בהו חד דגמיר.

סנהדרין ג.

The Gemara brings a third interpretation of the verse - that, on a Torah level, one dayan is permitted to judge monetary cases but we use three in order to ensure that at least one of them understands the halacha fully!

13. והמצוה הקע"ז היא שנצטוו הדיינים להשוות בין בעלי דינין, ושיהיה נשמע כל אחד מהם עם אורך דבריו או קצורם. והוא אמרו יתעלה (קדושים יט) בצדק תשפוט עמיתך. ובא הפירוש בספרא (פ"ד ד, שבעות ל.) שלא יהא אחד מדבר כל צרכו ואחד אומר לו קצר דברך. וזאת אחת מן הכוונות שכולל עליהם הצווי הזה. ובו גם כן שכל איש מצווה לדון דין תורה כשיהיה יודע בו ושישבית הריב שבין הבעלי דינים. ובביאור אמרו (סנה' ג.) אחד דן את חבירו דבר תורה שנאמר בצדק תשפוט עמיתך. ויש בו עוד שראוי לדון את חברו לכף זכות (שבעות וספרא שם) ולא יפרש מעשיו ודבריו אלא לטוב וחסד. וכבר התבאר משפטי מצוה זו במקומות מפורשים מן התלמוד.

רמב"ם ספר המצוות - עשה קע"ז

The Rambam, in Sefer Hamitzvot, includes all three elements in the Torah mitzva.

- How can one mitzva, in the same verse, require the courtroom judge to act impartially and fairly, and at the same time require of us, as individuals, to act unfairly in judging other people favorably, even when it seems that they are in the wrong!?

14. The statement *be-tzedek tishpot amitekha* is a source for two seemingly contradictory laws. On the one hand, this statement obligates a judge to issue his verdict on the basis of absolute justice, in strict accordance with the law. On the other hand, from this same statement we learn that, outside the court of justice, the rule we are to follow is to judge our fellows favorably, i.e., try to find justifications for their actions.

In reality, there is no contradiction. For judgment in a court of justice and judgment of one's neighbor do not serve the same purpose. The duty of a judge in a court of justice is to examine only the act itself, whether it is in accordance with the dictates of justice or not. He should disregard all the individual and personal circumstances and all the motives. There are actions that – though unjustified – are excusable, and yet in court they must be judged as punishable. Society, on the other hand, is interested primarily in one's personality and character. In society's view, every action is merely a symptom of the integrity or inadequacy of its members.

The attribute of justice dictates that the judge must himself disregard the personality of the actor and consider only the act itself. Yet this same attribute of justice dictates that, in the societal realm, we must take into account all the possible circumstances that may vindicate the person and his character. Justice says: "Do not be quick to condemn your neighbor; rather judge your neighbor favorably!" This is the same attribute of justice that says of judging others "Do not judge your fellow until you have been in a similar position" (Avot 2:4). It differentiates between social and forensic judgment to such an extent that to the judge of the court, it says, "When the parties stand before you, consider them both in the wrong, but once they have accepted your decision and have left you, regard them both as good men" (Avot 1:6).

Rav Shimshon R. Hirsch - Vayikra 19:15

Rav Hirsch takes the approach that there are two very different modes of justice - courtroom vs social. In the social context it is critical that we take account of every background factor in assessing the culpability of the individual. In this sense, he connects it to the halacha not to judge others until you have stood in their shoes.

- Nevertheless, we will see below a different approach to that of Rav Hirsch - where the two aspects of judgment are actually brought together.

B2] JUDGING POSITIVELY OR NEGATIVELY - WHO, WHEN AND HOW?

15. יש עליך להטות הספק ולהכריעו לכף הזכות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קכז): 'הדן את חברו לכף זכות המקום ידינהו לכף זכות, והוא מצות עשה מן התורה, שנאמר בצדק תשפוט עמיתך'.

שערי תשובה לרבינו יונה שער שלישי מאמר ריח

Rabbeinu Yona is very clear that the mitzva is min HaTorah.

16. יהושע בן פרחיה אומר: והוי דן את כל האדם לכף זכות.

משנה אבות א'

The Mishna in Avot requires us to judge every person favorably - 'dan lekaf zechut'.

17. צריך בדרך החסידות שתדין לכף זכות.

רמב"ם פ' המשניות שם

Yet the Rambam, in his commentary on the Mishna, explains that the mitzva to judge favorably is a 'middat chasidut', rather than a Torah requirement.

18. תלמיד חכם לא יהא צועק וצווח בשעת דבורו כבהמות וחיות, ולא יגביה קולו ביותר. אלא דבורו בנחת עם כל הבריות ומקדים שלום לכל האדם כדי שתהא רוחן נוחה הימנו, ודן את כל האדם לכף זכות

רמב"ם משנה תורה הל' דעות ה'ז

Similarly, in the Mishne Torah, the Rambam rules that judging favorably is the (extra) quality of a talmid chacham!

- How can we resolve this contradiction in the Rambam? Is judging favorably a binding mitzva or a non-binding middat chasidut?

19. והוי דן את כל האדם לכף זכות. עניינו – שאם יהיה אדם שאינו ידוע לך, לא תדע האם לדיק הוא או רשע. ותראה עושה מעשה או אומר דבר, שאם יפורש באופן מה הריכו טוב, ואם תפרשכו באופן אחר הרי הוא רע. פרשכו כטוב, ואל תחשוב צו רע.

אבל אם היה איש ידוע שהוא לדיק, ומפורסם צמטשי כטוב. ונראה לו מעשה שכל תכונותיו יורו על היותו מעשה רע. ואין להכריע צו שהוא מעשה טוב אלא בדוחק רב מאד, ובאפשרות רחוקה. לדיק לפרש אותו כטוב, הואיל ויש לו אפשרות להיותו טוב. ואין מותר לחושדו. ועל זה יאמרו: 'כל החושד כשרים לוקה בגופו'.

וכן אם היה רשע, ונתפרסמו מעשיו. ואחר כך ראינוהו עושה מעשה שראיותיו כולן מורות שהוא טוב, וצו לו אפשרות רחוקה מאד לרע. לדיק להשמר ממנו ולא להאמין צו טוב, הואיל ויש לו אפשרות לרע.

פירוש הרמב"ם לאבות א'

The Rambam explains that there are different types of individuals and one must be able to categorize them before being able to do the mitzva. These are:

- (i) The unknown 'kol adam' - where we cannot fulfil the Torah mitzva to judge since we have no context.
- (ii) The tzaddik - who would never lapse in this mitzva - where we must judge favorably, even if it looks terrible; and
- (iii) The rasha - who would never keep this mitzva - where we must judge unfavorably, even if it looks wonderful.

20. ואם הוא מן הבינונים - אשר יזהרו מן החטא ופעמים יכשלו בו. יש עליך להטות הספק ולהכריעו לכף הזכות. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קכז): 'הדן את חברו לכף זכות המקום ידינהו לכף זכות'. והוא מצות עשה מן התורה, שנאמר (ויקרא יט:טו) בצדק תשפוט עמיתך. ואם הדבר נוטה לכף חובה יהיה הדבר אצלך כמו ספק, ואל תכריעוהו לכף חובה.

שערי תשובה לרבינו יונה שער ג' מאמר ריח

Rabbeinu Yona adds: (iv) the 'beinoni' - who sometimes keeps and sometimes breaks this mitzva. In that case, we have a Torah mitzva to judge favorably where, on balance, it looks good. But where, on balance, it looks bad, we may NOT judge positively, but should leave it as a question.

21. ואם מכירין אותו והוא איש ציוני - פעמים עושה רע ופעמים עושה טוב. ואם יעשה דבר שיש לדנוי לכף חובה ויש לדנוי לזכות צדיקול, או אפי' לפי הנראה נוטה לכף חובה יותר. אם משום כך ענין יכול לדנוי לזכות, יש לו לומר 'לטובה נתכוון'.

פירוש רבינו יונה לאבות א'

Even where it looks bad with the beinoni, there is a middat chasidut to judge favorably to some degree, and at least to assume that they meant well.

B3] JUDGING REASONABLY AND FAIRLY

22. תנא דבי ר' ישמעאל - אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום - שמא עשה תשובה. 'שמא' סלקא דעתך!! אלא ודאי עשה תשובה! והני מילי בדברים שבגופו, אבל בממונא עד דמהדר למריה.

ברכות יט.

When a Talmid Chacham⁷ clearly commits⁸ an aveira one should not pretend that it did not happen. However, one must assume that the individual will quickly have done teshuva, and accept that teshuva⁹. However, the Gemara relates that there are areas - including issues relating to money¹⁰ - where the yetzer hara is too strong, even for a Talmid Chacham, and we can only assume or accept their teshuva once the money has clearly been returned to its rightful owners!

23. ת"ר הדין חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות. ומעשה באדם אחד שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעה"ב אחד בדרום שלש שנים. ערב יוה"כ אמר לו: תן לי שכרי ואלך ואזון את אשתי ובני. אמר לו: אין לי מעות. אמר לו: תן לי פירות. אמר לו: אין לי. תן לי קרקע. אין לי. תן לי בהמה. אין לי. תן לי כרים וכסתות. אין לי. הפשיל כליו לאחוריו והלך לביתו בפחי נפש. לאחר הרגל נטל בעה"ב שכרו בידו ועמו משוי ג' חמורים, אחד של מאכל ואחד של משתה ואחד של מיני מגדים, והלך לו לביתו. אחר שאכלו ושטו נתן לו שכרו. אמר לו בשעה שאמרת לי תן לי שכרי ואמרתי אין לי מעות במה חשדתני? אמרתי שמא פרקמטיא בזול נזדמנה לך ולקחת בהן. ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרתי אין לי בהמה במה חשדתני? אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים. בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרתי לך אין לי קרקע במה חשדתני? אמרתי שמא מוכרת ביד אחרים היא. ובשעה שאמרתי לך אין לי פירות במה חשדתני? אמרתי שמא אינן מעושרות. ובשעה שאמרתי לך אין לי כרים וכסתות במה חשדתני? אמרתי שמא הקדיש כל נכסיו לשמים. א"ל העבודה! כך היה הדרתי כל נכסי בשביל הורקנוס בני שלא עסק בתורה וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל נדרי. ואתה כשם שדנתני לזכות המקום ידין אותך לזכות.

שבת קכו.

The Gemara tells the story of a worker¹¹ who was refused his wages after three years of labour. The key to the story is to understand that Rabbi Akiva judged on the basis of what was most reasonable in the context, and did not simply invent unlikely theories as to why his money had been withheld, unless those theories were plausible in all the circumstances.

24. ת"ר מעשה בחסיד אחד שפדה ריבה אחת בת ישראל, ולמלון השכיבה תחת מרגלותיו. למחר ירד וטבל ושנה לתלמידיו ואמר: בשעה שהשכבתיה תחת מרגלותי במה חשדתני? אמרנו שמא יש בנו תלמיד שאינו בדוק לרבי. בשעה שירדתי וטבלתי במה חשדתני? אמרנו שמא מפני טורח הדרך אירע קרי לרבי. אמר להם העבודה! כך היה ואתם כשם שדנתוני לכף זכות המקום ידין אתכם לכף זכות.

שבת קכו.

25. תנו רבנן פעם אחת הוצרך דבר אחד לתלמידי חכמים אצל מטרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה. אמרו מי ילך? אמר להם ר' יהושע: אני אלך. הלך רבי יהושע ותלמידיו. כיון שהגיע לפתח ביתה חלץ תפיליו ברחוק ארבע אמות ונכנס ונעל הדלת בפניה. אחר שיצא ירד וטבל. ושנה לתלמידיו ואמר: בשעה שחלצתי תפילין במה חשדתני? אמרנו כסבור רבי לא יכנסו דברי קדושה במקום טומאה. בשעה שנעלתי במה חשדתני? אמרנו שמא דבר מלכות יש בינו לביתה. בשעה שירדתי וטבלתי במה חשדתני? אמרנו שמא ניתזה צינורא מפיה על בגדיו של רבי. אמר להם: העבודה! כך היה, ואתם כשם שדנתוני לזכות המקום ידין אתכם לזכות.

שבת קכו.

The Gemara relates other situations where suspicious-looking events were most reasonably explained in a different way.

C] NOT TO SUSPECT OTHERS FALSELY

26. אמר ריש לקיש - החושד בכשרים לוקה בגופו. דכתיב (שמות ד:א) וְהָיָה לְאִי־יָמִינוּ לֵי גֹרֵי. וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל. אמר לו הן מאמינים בני מאמינים ואתה אין סופך להאמין! הן מאמינים דכתיב (שמות ד:לא) וְיִאֱמְנוּ הָעָם. בני מאמינים (בראשית טו:ו) וְהָאֱמִן בְּךָ. אתה אין סופך להאמין שנאמר (במדבר כ"ב) יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתָּם בִּי גֹרֵי. ממאי דלקה? דכתיב (שמות ד:ו) כֹּל עֹד הַבְּאִיָּא יִדְדֵךְ בְּחִיקֶךָ וגו'.

שבת צו.

There is also a negative mitzva not to suspect a Jew of doing aveirot.

7. A Talmid Chacham is defined in these contexts as someone who lives a life connected to Torah and represents Torah to the public.

8. In this case there is no issue of *dan lekaf zechut* since they were clearly seen to commit the aveira.

9. In any situation where there is a concern that others will be at risk due to the negative behavior of any individual, including a Talmid Chacham, there is a Torah obligation of *lo ta'amod al dam re'echa* to prevent that harm. This will include reporting the perpetrator to the authorities where necessary. One must however be satisfied that the behavior is indeed negative (through the combination of evidence and the application of this mitzva of *betzedek tishpot*). One may not condemn others solely on the basis of uncorroborated accusations.

10. Another area in which we cannot assume the best is sexual impropriety - *ein apitropus l'arayot* (see Shulchan Aruch E.H. 22:15).

11. The Geonim had the tradition that the worker in this case was Rabbi Akiva and the landowner was Rabbi Eliezer (HaGadol) ben Hurkenos.

27. אמרו חכמינו ז"ל על הפסוק צדק תשפוט עמיתך הוי דן את חברך לכף זכות (עין בשבט דף קכז) והחושד בכשרים לוקה בגופו [יומא ט].

משנה ברורה סימן קנו

This, together with many of the practical mitzvot Bein Adam LeChavero, is ruled in the commentaries to Shulchan Aruch¹² OC 156.

D] CHASHAD - NOT TO AROUSE SUSPICION

28. וְנִכְבְּשָׁה הָאֶרֶץ לִפְנֵי ה' וְאַחֲרָיָהּ תֵּשְׁבוּ וְהָיִיתֶם נְקִיִּים מִה' וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהָיִיתָ הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְכֶם לְאֻמָּה לִפְנֵי ה'

במדבר לב-כב

The Jewish people are commanded to do the right thing - not only in the eyes of God, but also in the eyes of onlookers!

29. ... אין התורם נכנס לא בפרגוד חפות, ולא במנועל, ולא בסנדל, ולא בתפלין, ולא בקמיע - שמא יעני ויאמרו: מעון הלשכה העני. או שמא יעשיר ויאמרו: מתרומת הלשכה העשיר. לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר (במדבר לב-כב) וְהָיִיתֶם נְקִיִּים מִה' וּמִיִּשְׂרָאֵל. ואומר (משלי ג:ד) וּמִצָּדִיק וְשֹׁכֵל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאָדָם

משנה שקלים ג-ב

In the Beit Hamikdash any contact with money had to be beyond any suspicion. The Mishna learns from this a general halachic principle that one may not act in a way that will make people suspicious.¹³

Brief summary of the obligations of 'Betzedek Tishpot'

Tzaddik	• Chiu min hatorah (צדק) to judge favorably even if the circumstances look very bad. • If it's impossible to interpret favorably, we must assume (where possible) that they were shogeg or, at least, have now done teshuva.
Rasha	• Chiu min hatorah (צדק) to judge <u>un</u>favorably, even if the circumstances look very good. • If it's impossible to interpret unfavorably we must assume that they did it with bad intentions.
Beinoni	• If 50/50 - chiu min hatorah (צדק) to judge favorably. • If worse than 50/50 - <u>no</u> chiu min hatorah to judge favorably and we are allowed to judge unfavorably, but it's better (<u>not</u> צדק) to leave it as a safek. Midat chasidut (<u>not</u> צדק) to judge favorably.
Kol Adam	• No chiu min hatorah to judge at all - we don't know the situation. Midat chasidut (<u>not</u> צדק) to judge favorably.

12. The Shulchan Aruch omits many areas of halacha and never claimed to be a fully comprehensive code.

13. This is also related to the concept of ma'arit haayin - acting in a way which will confuse other people into thinking that something is permitted, when it is really prohibited. Chashad is in fact the opposite of this - causing people to think that you are doing something prohibited, when in fact it is permitted.